

2023Z11320

Vragen van het lid **Akerboom** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de toelating van een nieuw bijengif in de landbouw: de pesticide flupyradifurone* (ingezonden 20 juni 2023).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat de insectensterfte alarmerend hoog is, met een verlies van 75 procent van het aantal insecten in de afgelopen 30 jaar en met ook dit jaar, voorjaar 2023, opnieuw een dramatische achteruitgang? Hoe beoordeelt u dit?^{1, 2}

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat het landbouwgif flupyradifurone een insectenverdelger is dat in Nederland mag worden gebruikt bij de teelt van aardappelen, vele soorten fruit, zoals aardbeien, appels, bramen, druiven, frambozen, peren, watermeloenen en groentes, zoals aubergines, bonen, courgettes, erwten, komkommers, koolgewassen, paprika's, sla en tomaten en van bloembollen, snijbloemen, kerstbomen en vaste planten?³

Vraag 3

Klopt het dat middelen met flupyradifurone zelfs mogen worden gebruikt tijdens de bloei van gewassen, dus wanneer zij het meest aantrekkelijk zijn voor bestuivende insecten?

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat flupyradifurone een insecticide is uit de chemische klasse butenoliden, die zeer vergelijkbaar zijn met neonicotinoïden, omdat:

- beide dezelfde werking hebben in de plant (systemisch) en;

¹ Plos, 18 oktober 2017, «More than 75 percent decline over 27 years in total flying insect biomass in protected areas» (<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0185809>)

² Nu.nl, 5 juni 2023, «Dramatisch jaar voor vlinders, hommels en bijen: «Planten worden niet bestoven»» (<https://www.nu.nl/klimaat/6266470/dramatisch-jaar-voor-vlinders-hommels-en-bijen-planten-worden-niet-bestoven.html>)

³ Ctgb, april 2018, «Sivanto Prime» (<https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations/13953>)

- b. beide binden aan dezelfde receptoren van insecten (nicotinerge acetylcholinereceptoren) en dus op dezelfde manier insecten doden?⁴

Vraag 5

Kunt u bevestigen dat van het gebruik van neonicotinoïden is vastgesteld dat het verband houdt met de dramatische insectensterfte in en rond landbouwgebieden?⁵

Vraag 6

Kunt u bevestigen dat verschillende neonicotinoïden (clothianidine, imidacloprid en thiametoxam) reeds verboden zijn in de Europese Unie (EU) voor open teelten vanwege hun giftigheid voor insecten?

Vraag 7

Wanneer is flupyradifurone beoordeeld voor toelating, en eventuele vernieuwingen van de toelating, door de European Food Safety Authority (EFSA)?

Vraag 8

Is hierbij de giftigheid voor zowel honingbijen als voor wilde bijen en hommels onderzocht?

Vraag 9

Is hierbij zowel de acute als de chronische schadelijkheid voor verschillende bijensoorten onderzocht?

Vraag 10

Welke middelen op basis van flupyradifurone zijn in Nederland toegelaten door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)?

Vraag 11

Wanneer zijn deze middelen voor het laatst beoordeeld door het Ctgb?

Vraag 12

Kent u dit onderzoek waaruit blijkt dat flupyradifurone schadelijk (sub-letaal) is voor bestuivende insecten? Deelt u de conclusies van deze studie?⁶

Vraag 13

Kent u deze onderzoeken waaruit blijkt dat flupyradifurone bij realistische niveaus van blootstelling in het veld schadelijk is voor honingbijen? Deelt u de conclusies van beide studies?^{7, 8}

Vraag 14

Kunt u bevestigen dat de EFSA in een verklaring in januari 2022 concludeerde dat de schade van flupyradifurone op solitaire bijen oorspronkelijk niet is meegenomen in de risicobeoordeling, maar dat er wel degelijk bewijs is dat solitaire bijen hierdoor worden geschaad?⁹

⁴ Bayer Crop Science België, «Sivanto Prime» (<https://www.cropscience.bayer.be/nl-NL/AllProducts/Insecticides/Sivanto-Prime>)

⁵ Follow the Money, 18 april 2020, «Toxicoloog Tennekes had al die tijd gelijk over bijensterfte» (<https://www.ftm.nl/artikelen/toxicoloog-tennekes-had-al-die-tijd-gelijk-over-bijensterfte?share=NJN7MLByA%2B7rGpM%2BKPsK3636lzxmYxSLcMP-4jo%2FZUn4pS6L8QCqQoWLqPACgMw%3D%3D>)

⁶ The Royal Society, 30 september 2020, «Do novel insecticides pose a threat to beneficial insects?» (<https://royalsocietypublishing.org/doi/10.1098/rspb.2020.1265>)

⁷ Communications Biology, 28 juni 2021, «Long-term field-realistic exposure to a next-generation pesticide, flupyradifurone, impairs honey bee behaviour and survival» (<https://www.nature.com/articles/s42003-021-02336-2>)

⁸ Frontiers, 11 juli 2022, «Butenolide Insecticide Flupyradifurone Affects Honey Bee Worker Antiviral Immunity and Survival» (<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/finsc.2022.907555/full>)

⁹ Efsa journal, 24 januari 2022, «Statement on the active substance flupyradifurone» (<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2022.7030>)

Vraag 15

Welke acties zijn door de EFSA, de Europese Commissie (EC), het Ctgb en/of u ondernomen naar aanleiding van deze recente wetenschappelijke studies en de verklaring van de EFSA?

Vraag 16

Kunt u de gebruiks- en/of verkoopgegevens van middelen met flupyradifurone in Nederland delen?

Vraag 17

Deelt u de zorg dat het gebruik van flupyradifurone mogelijk is toegenomen na het verbod op de hierboven genoemde neonicotinoïden?

Vraag 18

Kunt u uitsluiten dat het gebruik van flupyradifurone bijdraagt aan de dramatische insectensterfte van 2022 en 2023?

Vraag 19

Deelt u de mening dat de toelating van (middelen met) flupyradifurone zo snel mogelijk moeten worden herbeoordeeld, met inachtneming van de laatste wetenschappelijke inzichten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke stappen gaat u hiertoe zetten?

Vraag 20

Deelt u de mening dat in de tussentijd, vanuit het voorzorgsbeginsel, de toepassing van middelen met flupyradifurone op open teelten moet worden verboden, om de ernstig bedreigde insecten te beschermen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke stappen gaat u hiertoe zetten?